

Kwartaalschrift van de Historische Vereniging Old Reurle

Opgericht 15 februari 1984

jaargang 20 nummer 4 (4de kwartaal 2003)

Van de voorzitter

Nog even en we gaan alweer naar het vijfde jaar van de eenentwintigste eeuw. Of is het jaar 2004 het vierde jaar en is 2000 de afsluiting van de twintigste eeuw? Het jaar 0 is een spraakgebruik maar bestaat niet echt. Hoe zat het dan met de eeuwwisseling? Dit is niet bedoeld als kerstpuzzel en ik beloof hierbij dat ik het er nooit meer over zal hebben.

U herinnert zich de eeuwwisseling nog wel, paniek overall, uitvallen van alle energievoorzieningen, verkeer in de war, vliegtuigen levensgevaarlijk, heel de wereld van slag.

Het ging miljarden kosten, er werd een commissie van deskundigen benoemd en gelukkig kon je je voor alle rampspoed verzekeren. Ja, toen ging het pas geld kosten.

2003 was wel een jaar vol verrassingen: een hete droge zomer met allerlei records, een vroeg invallende winter, niet met een nachtvorstje, nee, gelijk een vorstperiode met temperaturen tot 8° onder 0.

Onze vereniging had een goed jaar, het ledental passeerde de 400, de ledenavonden werden goed bezocht, mede door een goed programma, en we hadden zowaar twee zeer geslaagde uitstapjes.

De uitgifte van het boek van Frans Kok, "Ruurlo's verleden herleeft" loopt totaal uit het tijdschema. Het bestuur van Old Reurle gaat de kar trekken met de uitgifte van dit boek. De correcties, historische omschrijving bij de foto's en de controle op bronvermelding vergen meer tijd dan gedacht en ook het "herleven" wordt wat meer benadrukt door uitgebreide omschrijvingen bij de foto's en tekeningen.

Omdat ook de Reünie van de Kerst Zwartschool veel aandacht vraagt, heeft het bestuur in overleg met Frans Kok besloten de uitgifte te verschuiven naar het volgend jaar en als een fotoboek van vroeger en nu samen te stellen en dan bij de foto's de omschrijving met e.v. verhalen en anekdotes. De voorintekeningen worden zuinig bewaard

Over een jaar met verrassingen gesproken; u heeft deze week in Contact en vorige week in het Gelders Dagblad, kunnen lezen dat aan mij de Zilveren Windhond werd uitgereikt en door de burgemeester

werd opgespeld. Een daverende, verrassing waar ik erg blij mee ben. De felicitaties van Old Reurle middels een dinerbon maakten de verrassing compleet, waarvoor onze dank

De afbouw van de fontein op het Julianaplein wordt vertraagd doordat de plaat met de tekst in drieën is gebroken en de aanmaak van een nieuwe problemen geeft met de letters. Opliggende of ingegraveerde, begrijpt u. Maar..... dit jaar komt het in orde.

Verrassend was ook de uitslag van de scan en het controleonderzoek deze week in 't ziekenhuis. Geen groei van tumoren, de bloedwaarden allemaal perfect en in januari 2004 terugkomen. Ook daar zijn we erg blij mee.

Zoals al gezegd, we naderen het eind van dit jaar. Ik wens u allen goede feestdagen, een ongevaarlijke jaarwisseling, een gezond en goed nieuwjaar, kijk uit voor gladheid. Hol de beentjes der onder.

Martin Kok, voorzitter

Van het secretariaat

We zitten alweer in het laatste kwartaal van 2003 en dus komt de Reurle Winterdag weer in beeld, op zondag 14 december.

De stand van Old Reurle kunt u vinden bij De Luifel. Voor verdere informatie verwijzen wij u naar Contact en de regionale bladen.

In 2003 is ons ledental gestegen naar 404 op dit moment, eind oktober.

De stichting vrienden van de Molen heeft bij monde van dhr. A.E. Banda aan Old Reurle verzocht om medewerking bij het promoten van hun doelstelling, speciaal voor het werven van donateurs.

Het bestuur van Old Reurle heeft toegezegd hieraan haar medewerking te verlenen.

In deze Kroezeboom vindt u hierover meer informatie van dhr. Banda.

Verder wijs ik u nog op onze dia- avonden volgens het programma 2003-2004 (zie Kroezeboom no 3 2003) en in Contact voorafgaande aan deze data.

Leo Besselink, secretaris.

Winterprogramma 2003-2004

Aanvulling winterprogramma

10 december (ter herinnering!!!)

De heer ir. Theo Roes uit Doetinchem vertelt over zijn vader, de schrijver Herman van Velzen (pseudoniem van Frans Roes). Natuurlijk leest hij ook een aantal verhalen voor uit de vele bundels die er in de loop der tijden zijn verschenen.

De datum voor de dagexcursie naar de "Wasserburgen" is bekend. Deze tocht gaan we maken op **donderdag 3 juni 2004**, weer onder leiding van de heer Jan Berends. Nadere informatie hierover volgt in de Kroezeboom van maart 2004.

Op dinsdag 20 april is onze gezamenlijke avond met de historische vereniging van Lochem. Deze avond wordt gehouden in zaal Bousema en begint om 20.00 uur. Het onderwerp voor deze avond is "**Het Waterschap**"

Aan de hand van dia's wordt de geschiedenis hiervan verteld. Ook worden allerlei andere onderwerpen belicht, zoals de strijd tegen de muskusrat.

Vriendelijke groeten van Ineke en Reina.

Martin Kok krijgt Zilveren Windhond

De heer Martin Kok werd vorige week donderdagmiddag met een smoesje naar het gemeentehuis gelokt. Zijn vrouw Femia had hem gevraagd om mee te gaan in verband met een bespreking over het Kulturhus, waarbij zijn kennis van financiële zaken waarschijnlijk goed van pas zou komen. Dat was op zich niet verwonderlijk, want Martin komt regelmatig op het gemeentehuis voor besprekingen. Hij was verrast dat hij meegevraagd werd, maar vond het daarnaast toch wel een beetje vreemd. Niettemin nam hij zijn map met nog te bespreken stukken mee. Bij het kasteel aangekomen, werd hem door zijn vrouw gezegd dat ze via de hoofdingang naar binnen moesten, omdat de brug aan de achterzijde in de verf werd gezet. Toen hij de raadzaal betrad, stond hij raar te kijken dat daar vele bekenden van hem zaten, waaronder een aantal dat hem had gezegd absoluut niet met hem naar de bespreking te kunnen, toen hij daarom vroeg. Nadat hij een ogenblikje perplex stond, begreep hij de situatie. In een korte toespraak noemde en roemde burgemeester mevrouw L. de Zeeuw de verdiensten van Kok voor de Ruurlose samenleving gedurende de afgelopen tien jaar. "In 1990 was hij één van de mensen achter de grote, landelijke fuchsiantoonstelling in de tuin van het kasteel. Dat was een grandioos evenement die heel veel publiek trok en Ruurlo goed in de schijnwerpers zette." Hij was toen lid van het landelijke bestuur van de fuchsiavereniging en bekleedde de functie van penningmeester. Verder noemde burgemeester De Zeeuw de manifestatie Reurei, die Kok samen met zijn vrouw Femia en Mancini en Arend Mol in 1994 op poten zette. Hij was daar niet alleen de 'duitenhaan', maar deed ook de zaal- en tafelindelingen en de besprekingen met de horeca. Palmzondag 2003 was dat voor hem de laatste keer na tien jaar.

Martin heeft veel werk verzet tijdens zijn penningmeesterschap van de VVV, waar hij deel uitmaakte van het bestuur van 1994 tot 2001. Mede op zijn initiatief heeft de VVV uiteindelijk het nieuwe onderkomen betrokken op het Kerkplein, nadat er in de tussentijd twee tijdelijke panden in gebruik waren geweest. Nog steeds is hij voorzitter van de historische vereniging Old Reurle. Daarin heeft hij samen met andere leden zich ingezet voor onder andere het plaatsen van de replica van de oude dorpspomp op het Kerkplein, het behouden van het monument (de fontein) op het Julianaplein, en het onderbrengen van de grote verzameling oude landbouwwerktuigen in een kas van de CactusOase. Enkele jaren geleden werd hij lid van de KunstKring Ruurlo en kreeg daar al spoedig het verzoek om de financiële administratie opnieuw op te zetten. Dat werk heeft hij onlangs overgedragen aan een andere penningmeester. Alle werkzaamheden in de vele functies waren voor het gemeentebestuur reden om Martin Kok de Zilveren Windhond toe te kennen. De Zilveren Windhond is de gemeentelijke onderscheiding die kan worden uitgereikt aan mensen die zich gedurende minstens tien jaar verdienstelijk hebben gemaakt voor de Ruurlose samenleving.

Nadat Martin de draagspeld opgespeld had gekregen en de bijbehorende oorkonde had ontvangen uit handen van mevrouw De Zeeuw, richtte hij een dankwoord tot de aanwezigen. "Ik had dit niet verwacht, ik ben erg blij met deze onderscheiding, heel erg bedankt. Het werk dat ik vooral met medewerking van vele anderen heb verricht, heb ik met veel plezier gedaan. Vooral ook omdat ik vaak meende absoluut iets te moeten doen. Wanneer ik op het gemeentehuis kwam (en ik ben er vaak geweest), kostte dat de gemeente meestal geld, zoals het plan om de fontein op het Julianaplein te behouden. Ik dank de mensen met wie ik heb mogen samenwerken, waarvan velen hier in de raadzaal aanwezig zijn." Tijdens een

ongedwongen samenzijn in de hal van het kasteel, kreeg Martin namens Old Reurle een theaterbon overhandigd door de heer A. Flierman, penningmeester van de vereniging.

Archeologische werkgroep zoekt versterking

De archeologische werkgroep is de laatste tijd actief in Zelhem. De afgelopen maanden hebben wij onze Zellhemse collega's twee keer geholpen bij een spoedactie. Eén keer in een bouwput voor een bedrijfspand en één keer in een voor de aanleg van een weg door een nieuw bedrijventerrein uitgegraven profiel. Omdat Zelhem als het ware een archeologische schatkamer is, verwacht ik dat er nog wel vaker een beroep op Old Reurle gedaan zal worden. En het zou jammer zijn als we daaraan, door gebrek aan mankracht, geen gehoor kunnen geven.

Bij spoedacties moet heel snel worden gehandeld. Als er vandaag wordt gebeld moet er op zijn laatst morgen een ploegje mensen klaar staan.

Bij een werkgroepje van acht leden, zoals het onze, valt dat niet altijd mee. Niet iedereen kan op slag en stoot zijn bezigheden neerleggen. De spoed is begrijpelijk omdat de werkzaamheden van het betrokken bouwproject voor archeologisch onderzoek moeten worden stilgelegd. Vertraging van een bouwproject kost geld en noch de aannemer noch de opdrachtgever zit daarop te wachten. Daarom wordt voor archeologisch onderzoek veelal niet meer dan één hooguit twee dagen de tijd gegeven. Dat betekent dat in korte tijd veel werk moet worden verzet en daarvoor is een flinke ploeg mensen nodig. Wat niet binnen de gegeven tijd is onderzocht, verdwijnt onder het zand of beton. Dat is soms jammer.

Onze werkgroep is actief en enthousiast en zag tot nu toe kans om met zo'n vier of vijf mensen behulpzaam te zijn, maar het dubbele aantal is eigenlijk nodig.

Wie van ons bij een archeologisch onderzoek betrokken is geweest zegt achteraf dat het de moeite waard was. En ook gezellig. Je bent eens met een groepje iets heel anders aan het doen en zo leer je elkaar op een leuke manier (beter) kennen. Het is echt spannend om bij het voorzichtig afschaven van de bodem een oude fundering, een waterput, het restant van een bijl of scherven van middeleeuws eet- en drinkgerei te vinden.

Daarnaast zorgt Eric van der Kuijl voor de nodige uitleg en ook op z'n tijd voor een natje en een droogje. Wie ooit een keer heeft meegedaan, wil een volgende keer weer van de partij zijn.

Kennis doen we al doende op. Soms is er ook een avond waarbij Eric, al dan niet met dia's, dieper op de zaken ingaat. Ook heeft hij er voor gezorgd dat wij beschikken over een handleiding.

Als U soms wat tijd hebt of vrij kunt maken en U in staat bent tot wat ik maar zal noemen, lichte tuinwerkzaamheden, bel mij dan even. Voor een historische vereniging als Old Reurle is archeologie zowel letterlijk als figuurlijk een verdieping van onze activiteiten.

Belt U even?

Joris Bakker.
0573-491293.

Vrienden van de molen " Agneta"

Langs deze weg wil ik het bestuur van "Old Reurle" hartelijk dank zeggen voor de gelegenheid die zij mij heeft geboden, om op een van haar bestuursvergaderingen, onze gedachten en ideeën te kunnen toelichten betreffende het opzetten van een donateurs actie ten bate van de molen "Agneta". Wellicht is er in de bestuursnotulen in deze "Kroezeboom" al een en ander vermeld, toch zou ik in het kort onze doelstellingen willen weergeven.

Geboren uit de opvatting van een aantal vrijwilligers, welke zich hadden voorgenomen behulpzaam te zijn bij het minstens één zaterdag in de maand de molen open te stellen voor het publiek, is de "Stichting Vrienden van de Molen "AGNETA" ontstaan, opgericht in april 2002.

De stichting heeft ten doel: de bijzondere betekenis van de unieke zaag- annex korenmolen " Agneta ", als beeldbepalend cultuurhistorisch monument voor de gemeente Ruurlo te behouden en te versterken.

Het zou hier te ver voeren om uit te leggen waarom daarvoor de stichtingsvorm gekozen is maar de doelstelling maakt de link naar de historische vereniging Old Reurle is natuurlijk niet geheel vreemd.

Wij zouden derhalve, in navolging van Old Reurle, d.m.v. een donateuractie , een wat groter draagvlak willen creëren, om onze doelstellingen te verwezenlijken.

Hiertoe hebben wij het overleg gevoerd met het bestuur van " Old Reurle " om op een extra thema-

avond, hopelijk nog dit winterseizoen, de gelegenheid te hebben onze stichting en haar doelstellingen te presenteren. Deze thema avond zal vooral in het teken staan van molens en de molen "Agneta" in het bijzonder, waarbij wij uiteraard de gelegenheid aangrijpen om ook donateurs te werven.

Via de media zullen wij u verder op de hoogte brengen van de ontwikkelingen rond "Agneta" en haar vrienden.

Lou Banda
voorzitter " Vrienden van de molen Agneta"

secretariaat: Gerard Eftting
Barchemseweg 31
7261 DB RUURLO
0573 452279

foto van de molen Agneta uit 1949

Dikkevretsaovend (Kerstavond)

Voor de vele nieuwe en “jongere” leden van “Old Reurle”, laten wij hier de nodige wetenswaardigheden volgen hoe vroeger, en dat is nog niet eens zo lang geleden, met de Kerstavond wat betreft het eten zoal de gewoonte was. Er werd ook wel het woord “Vretaomke” gehanteerd.

De gezelligheid vormde natuurlijk de basis, de snorrende kachel, allemaal rond de tafel, warme melk, of wellicht koffie en dan kwam de “oelewanne” op tafel, een speciale notenmand waar de noten in bewaard werden.

Uit de verhalen weten wij dat er pannenkoek met worst, rolpens, appels en “joorskoken” aan te pas kwamen.

Een heerlijke pannenkoek (even niet denken aan afvalclubs, cholesterol e.d.,) werd volgens onderstaand recept gemaakt.

“PANNEKOOKE MET WOS”

Beslag maken van: 1 liter melk, 2 eieren, 2 ons boekweitmeel en 3 ons bloem, snufje zout. U neemt een grove verse worst en snijd daar plakjes van, ongeveer een halve cm. dik.

Koekenpan goed warm met scheut olie of royaal stuk boter, dan het beslag met een pollepel over de pan verdelen (niet te dik!) en leg een aantal worstplakjes in het deeg. Wanneer de pannenkoek aan de bovenkant begint droog te worden, keer hem dan om.

Even opletten dat de worstplakjes niet achterblijven, die willen nog wel eens kromtrekken.

De andere zijde bakken en de pannenkoek op een warm plat bord laten glijden waarop een omgekeerd theeschoteltje ligt, de warmte blijft dan goed bewaard!

Doe voor u de volgende gaat bakken eerst een beetje boter in de pan. Vroeger at men deze heerlijke krokante pannenkoek veelal met pruimenjam of stroop.

ROLLE of ROLPENS.

Gezien de vele slaggers die niet meer zelf slachten, is het zelfmaken van rolpens niet zo gemakkelijk, want de vraag is: hoe komen wij nu nog aan verse pens? De pens was namelijk nodig om het fijngesneden en gekruide rundvlees met wat vet in de tot zak genaaide pens te doen. De pens werd in zout water gekookt en daarna zeker 2 weken in een mengsel van kooknat en azijn bewaard (half om half). De rolpens werd dan in

plakken gesneden en op roggebrood of bij een stevige stampot gegeten.

SMALTAPPELS, die kunnen we wel zelf maken, machtig, maar heel lekker. Hiervoor heeft u nodig: Appels en reuzel.

Wanneer voorheen bij het verwerken van het vlees na de huisslacht de reuzel werd gesmolten om er “Smalt” van te maken, werd er in een pan een aantal zoete of zure appels meegebakken. U dient de appels te schillen, het klokhuis eruit en dan de zure appels een minuutje of 5 en de zoete appeltjes iets langer mee smoren in het smeltende vet. Warm zijn ze om te smullen maar op een plak roggebrood zijn ze ook niet te versmaden.

De “**JOORSKOKEN**” waren dan min of meer de afsluiting van de avond, maar waren al van tevoren gebakken. U neemt:

1 pond bloem, 250 gram boter, 250 gram donkerbruine basterdsuiker, 125 gr stroop, 30 gram gemalen anijs, 4 eieren, 2 theelepels kaneel, 2 eetlepels suiker, snufje zout, water. Een rond wafelijzer!

U klopt de eieren met de gewone suiker en daarna de bruine suiker door elkaar, roer er dan de zachte boter in kleine beetjes door, zo ook het bloem, kaneel, anijs en zout. Voeg dan water toe zodat het mengsel de dikte van bv. yoghurt heeft. Tijdens het bakken kan het deeg te dik worden, gewoon met water verdunnen. Vet het ijzer in met een stuk spezkwaard of boter (boter wordt alleen eerder zwart...) doe er een juslepel beslag in, bak de wafel snel gaar en bruin. Rol het baksel dan meteen om een rond stokje of de steel van een houten pollepel.

Variaties zijn mogelijk: geen kaneel maar vers Citroensap en gesuikerde citroen er door roeren, ook lekker fris. De 70 rolletjes in een goed afsluitende trommel bewaren.

Daar het Kerstdiner tegenwoordig ieder jaar luxer wordt, vond ik het leuk u weer even terug in de tijd te brengen met deze recepten.

Goede dagen gewenst.

Femia Kok.

EEN BOL MET EEN RIJKE HISTORIE

De oer-Hollandse oliebol

Vraag: waarom eten wij alleen op Oudejaarsavond oliebollen? Geen idee.

Wij zijn er eens over gaan lezen en ontdekten dat er verschillende meningen hierover bestaan.

Onze heidense opa's en oma's meenden dat ze de geesten gunstig konden stemmen zo tijdens de feesten van de zonnwende, door ze goed te voeden. De overvloedige hoeveelheden werden eerst geofferd -de rook voor de goden....- en de rest werd door hen zelf opgegeten. Hoe meer men gaf en hoe meer men opat, hoe vruchtbaarder zou het nieuwe jaar kunnen worden.

Een ander verhaal stelt dat deze bollen voor het eerst rond 1500 worden gesignaleerd en wel tijdens de Tachtigjarige oorlog. Haarlem werd in 1570 door de Spanjaarden belegerd, en zoals wij op school al leerden, werden deze vijanden tegen gehouden simpelweg door kokende olie over de stadswallen richting Spanjaarden te gooien. Omdat er toen geen tijd was om te koken werd het brooddeeg in de kokende olie gegooid, zodat er tenminste nog iets te eten was...

Met de komst van de krenten en rozijnen werden de bollen daarmee "versierd" en zo ontstond de oer-Hollandse oliebol. Gelukkig hebben wij in de loop van het jaar nog wel eens een gelegenheid dat de plaatselijke bakker of mensen van verenigingen oliebollen bakken voor het goede doel, ze zijn dan vaak veel lekkerder (denken wij) dan met de feestdagen..

Reizigers onder ons meldden dat in Zuid-Afrika het gehele jaar kraampjes met oliebollen langs de weg stonden. Onze voorvaders hebben deze "gebakken lucht" destijds daar naar toe gebracht.

Hoe hoort een goede bol te zijn?

Niet vet, krokant van buiten, luchtig, sponzig van binnen en rijk gevuld.

Bloem:

ook wel witmeel genoemd (meel waarin met het blote oog geen zemeldeeltjes te zien zijn) is gemalen, gezeefd en gebuild meel.

Patentbloem is het meest witte bloem, de uitmalingsgraad is laag, 55%, dit betekent dat er slechts 55% van het tarwekorrel in voorkomt. Volkorenmeel heeft een uitmalingsgraad van 100% . Voor oliebollen wordt gewoon tarwebloem met een uitmalingsgraad van 60-65% gebruikt.

Gist:

Onontbeerlijk. De Egyptenaren ontdekten per ongeluk gist omdat ze hun brood zuur lieten worden. Anthony van Leeuwenhoek ontdekte pas veel later de gistcel.

Krenten:

Dit zijn gedroogde druiven, genoemd naar de stad Korinthe. Het zijn blauwe pitloze druiven, merk Corinth. Ze zijn kleiner, donkerder en droger dan rozijnen. Worden op drie manieren gedroogd: zongedroogd, wijnstok gedroogd of schaduw gedroogd. Bij zon gedroogd worden ze na het afsnijden over rekken gehangen en aan de zon blootgesteld, Wijnstokgedroogd worden ze afgeknipt, maar wel met een touwtje aan de wijnstok gehangen. Schaduwgedroogd worden de trossen helemaal in de schaduw gedroogd. Krenten komen uit Griekenland, Californie en Australië.

Rozijnen:

blauw, geel of bruin, waren allemaal wit of groengele druiven. Het drogen in de zon duurt 14-16 dagen. De groengele kleuren na enkele dagen donkerblauw. Men bekort de droogtijd door ze te dippen in een soort sodaoplossing, waardoor de natuurlijke waslaag verdwijnt. Hierdoor ontstaan kleine scheurtjes en verdampt het vocht sneller. De rozijn wordt door het dippen niet blauw maar goudgeel/ bruin. De meeste rozijnen komen pitloos in de handel, de Sultana's. Grootste producent is Turkije, dan Californie, Griekenland, Zuid- Afrika, Iran en Afghanistan.

Voor u gelezen in Club Cuisine 1998/4.

advertentie van 9 september 1948

Boerderijnamen van Ruurlo

Wijk K: Winkelerhoek

K 1 Frank (Bemer)

Zo genoemd naar Frank Roerink. Hij was niet de eerste bewoner, dat was Willem Wissink die in 1779 op dit erf kwam te wonen. Het adres: Tolhutterweg 1

K 2 Olden Timmerman Bemer Schepershuus

't Erf is al in 1650 vermeld en omstreeks 1670 woonde er Hendrik Bemer met kinderen. In 1718 kwam er nog een tweede woning bij tot 1790. In 1848 is deze boerderij die nabij Frank K1 stond afgebroken of afgebrand. Of het huis ook van een scheper of te wel een schaapherder is geweest is niet bekend. De boerderij is verplaatst naar de Timmerman I 6 en toen werd deze ook wel de Olde Timmerman genoemd.

K 2 Gotink of Schuttestee

Het dubbele woonhuis van 1670 heeft gestaan tussen Jongerman K 2 en de Götte K 6 en is afgebroken in 1893. Anno 1670 woonde er Hendrik Schutten. Niet lang daarna kwamen er Gotinks te wonen, zo ook in de tweede woning.

K 3 Hoedemaker (Wolbeek)

Het erf is vanaf 1679 bewoond. De boerderij die er nu staat is van 1930 en is gelegen aan de Tolhutterweg 4. Deze boerderij is gelegen nabij de Baakse beek alwaar ook wel wol gewassen werd.

K 4 Grote Knoeve of Bekkenhuus

In het erftynsboek van Lochem anno 1544 wordt het goed de Grote Knoeve gelegen in het Buurtschap de Bruil vermeld. Knoef - ten Knuve betekent op de hoogte. 't Bekkenhuus was nabij de Ruurlose of te wel Baaksebeek ook wel Molenbeek geheten, aangezien deze beek de water toevoer voor de watermolens nabij Kasteel Ruurlo leverde. Het adres is Muldersweg 5.

K 5 Kasteel

Voor zover bekend heeft er vanaf 1700 altijd de familie Kasteel gewoond tot diep in de 20ste eeuw aan de Muldersweg 3.

K 6 De Götte of Teerinkshuus

De Götte betekent sloot. Omstreeks 1747 woonde er Derk G. Teerinck getrouwd met Janna Gotink, dochter van Dries Gotink van K 2. Gotink is afgeleid van de naam Gota, Gotta of Goda. De boerderij is in 1867 verbouwd en in 1918 en 1931 kwamen er gebouwen bij. Het adres: Muldersweg 1.

K 7 Brouwers Gotink of Reindershuus later Geerligs

Op dit erf woonden vanaf begin 18 de eeuw de brouwers Gotink, waarbij diverse met de doopnaam Reinder. In 1751 was er een dodelijk ongeluk met Jan Wolsenhuis, die in de brouwersketel met kokend water viel. In het midden van de 19 de eeuw kwam er de familie Geerligs te wonen, nu de Tolhutterweg 3.

K 8 Kiekebekke (Winkelermaat)

De Kiekebekke van 1757 aan de Tolhutterweg 5 is gelegen nabij de Ruurlosebeek alwaar vele eendenkuikentjes toentertijd ook al zwommen.

K 9 Groesstede of klein Winkel nu de Hop

Bewoner op dit erf is in 1685 Arent te Winkel op Klein Winkel of Groes. De volgende generatie noemt zich al Klein Winkel. Groes betekent gras, en de benaming Hop is van een vogel die reeds bij G 23 is beschreven. Het adres: Tolhutterweg 7.

K 10 Winkelsteede of Groot Winkel

Het Winkel komt al voor in 't schattingsregister van 1494 van het Kwartier van Zutphen. Winkel betekent hoek en deze boerderij ligt in de Winkelerhoek. Bewoner in 1670 is Berent Ribbers op het Winkel. Zijn oudste zoon Arent werd vermeld bij de vorige boerderij, zijn tweede zoon Hendrick noemt zich te Winkel of Ribbers, diens nakomelingen gaan zich te Winkel noemen en daarna weer Ribbers. Alle Ribbersen zijn afkomstig van de Ribbert H 3 Het adres: Tolhutterweg 9.

K 11 De Knoef of Kleine Knoeve

In het erftynsboek van Lochem wordt Johan ten Lutken Cnouve (1549-1583) vermeld. Knuve betekent hoogte (zie K4). Dit originele boerderijtje met oud Hollands schuifraam en waterput er voor is gelegen aan de Tolhutterweg 12.

K 12 Wolsenhuis

Wolsenhuis komt al in 1488 voor in de Visitatieboeken van Zutphen met horige luiden. Hertog Karel van Gelre bevrijdt dit huis in 1497 van de horigheid. Ondanks het feit dat dit huis in 1488 Wolsenhuis werd genoemd, neem ik aan dat het voordien Wolfsenhuus was. Wolf is een voornaam. Deze boerderij aan de Tolhutterweg 11 is zowat de enige die alleen aardappelen en andere landbouwproducten verbouwt, dus geen veeteelt heeft.

K 13 Drafwinkel Goosenhuis

In 1691 woonde er Geryt te Spenke zoon van Wander op Drafwinkel, zijn nakomelingen gingen zich Drafwinkel noemen. De boerderij aan de Tolhutterweg 13 heet ook wel Goosenhuis naar Goosen Drafwinkel, geboren in 1779. De naam Drafwinkel is mogelijk te verklaren dat men er draf verkocht, een afvalproduct van de bierbrouwerij in die tijd, goed voor varkensvoer.

K 14 Bomers

Ten Boeme Bomers wordt al genoemd in 1650. Er stonden op het erf twee woningen en een hutje, alwaar ten Boom's, op Boome of Boomers woonden. Mogelijk heeft er voor dit erf een slagboom gestaan. Het adres: Tolhutterweg 14

K 14 Bomerhutte

Op dit erf stonden van 1792 tot 1870 twee woningen gelegen tussen Bomer en Groot Arfman.

K 17 Peters Herman (scherensliep)

Dit boerderijtje dateert van 1895 en is later naar Hermanus Peters genoemd, geb. in 1893. Voor hem woonde er een scherensliep. Het adres: Tolhutterweg 16

K 18 Toevank

De eerste bewoners kwamen in 1910 van K9 n.l. de familie Toevank. Zij hadden er een bakkerij met winkel op de Tolhutterweg 6.

K 19 Hendriksen Bakker

Vanaf 1924 was alhier op de Batsdijk 25 de bakkerij van de familie Hendriksen

Tekst van: M.J. barones van Heeckeren van Kell

Bronnen : F. Toevank
Gemeentearchief Ruurlo

Aubade

Tijdens het zoeken naar spullen voor de reünie van de Kerst Zwartschool, kwam ik een liedjesschrift uit mijn lagere schooltijd (1950-1956) tegen.

Al bladerende moest ik denken aan meester De Bakker, die we in de zesde klas hadden.

Hij hield van muziek, speelde viool en heeft ons heel wat af laten zingen. Zo hadden we een uitgebreid repertoire vaderlandse liederen:

Waar de blanke top der duinen, Wij leven vrij, wij leven blij, Holland ze zeggen je grond is zo dras, Wie Neerlands bloed door d'aderen vloeit, Van vreemde smetten vrij.

We zongen er vrolijk op los en begrepen totaal niet dat het laatste lied toch wel een zeer bedenkelijke tekst had.

Wat dacht u van: Wie rusten wil in 't groene woud, wie rusten wil met lusten?

Veel liederen gingen over de jaargetijden of de natuur. In mei zongen we: Nu breekt uit alle twijgen het frisse jonge groen.

Een lied met twee, drie of vier coupletten; we draaiden er onze hand niet voor om. Tweestemmig kon ook en canons waren zeer geliefd. Teksten, eerste en tweede stem, ik kan ze me nog goed herinneren. Alleen "Het Angelus klept in de verte" gaf wat moeilijkheden, vooral bij het hoge "lover".

Als koninginnedag en 4 en 5 mei naderden, kregen we het extra druk met zingen, want dan moesten er aubades (alleen het woord al) gebracht worden op het Kerkplein voor het gemeentehuis.

Eerst oefenden we vaderlandse liederen en het Wilhelmus in de klas en dan buiten op het schoolplein met alle klassen. Dat ging heel ordelijk. De kleintjes voorop. Meester De Bakker klom dan op een kistje en probeerde ons, door heel uitvoerig de maat te slaan, allemaal tegelijk te laten beginnen en eindigen.

Eén middag kwamen de kinderen van de Bruil- en de Koekoeksschool zelfs op de fiets om samen met ons te oefenen. Als de grote dag dan was aangebroken, liepen we twee aan twee in een lange rij naar het Kerkplein, waar we ons keurig opstelden. Allemaal getooid met een oranje sjerp en de meisjes met rood-wit-blauwe strikken in het haar luisterden we naar de toespraak van de burgermeester, 03.56 (08)

die bijgestaan werd door de wethouders en hun vrouwen. Of de mensen van de R.O.V. er toen ook al bijhoorden?

Dan klom meester weer op zijn kistje en zongen wij uit volle borst bij de aubade.

De burgermeester bedankte ons namens Hare Majesteit en dan kregen we een sinaasappel. Die kreeg je niet alle dagen en hij had bovendien nog de goede kleur.

Ze worden niet meer gezongen, de vaderlandse liederen, maar als ze gespeeld worden tijdens een 5 meiconcert, dan denk ik nog altijd even aan meester De Bakker en de aubades.

Voor speciale gelegenheden maakte meester Van Groningen (denk ik) een heel nieuw lied. Dat was ook het geval ter gelegenheid van de opening van het nieuwe gemeentehuis op het Kerkplein in 1954.

Het gebouw dat vanaf 1883 tot 1952 dienst deed als gemeentehuis was het oude schoolgebouw. Dit werd afgebroken en haaks hierop verscheen het nieuwe, ongeveer op de plaats waar de boerderij van Gijgink stond. Ik kan me nog herinneren dat tijdens de nieuwbouw het hele Kerkplein open gegraven was. Als we dan naar school liepen over een paadje dwars over het Kerkplein, zagen we aan weerszijden de geraamten van het kerkhof liggen. Eenzelfde situatie dus als tijdens de herinrichting van het Kerkplein een paar jaar geleden.

Het gemeentehuis, met op de voorgevel trots het gemeentewapen, werd geopend op 29 mei 1954 en de schoolkinderen brachten zoals gebruikelijk ook toen een aubade.

Hieronder volgt de tekst uit mijn schrift.

Op het nieuwe gemeentehuis.

Ons Ruurlo was in vroegere tijen
Een dorpje als and're, zo knus en zo klein.
Straten bedekt met hobbelige keien,
Geen huis dat wat opviel door vorm of door lijn.
Raadhuis een oud geval,
Scheuren zonder tal,
School zo hol en dood,
Straf voor klein en groot,
Bank als een pandjeshuis,
Boer voelt zich daar niet thuis,
Wie treurt er met ons mee?)
Wie treurt er mee?) bis

Nu na de bouw van school en van leenbank,
Nu zingen wij hier op dit grootstedse plein
Van onze vreugd, die vindt volle weerklink
Op 't splinternieuw raadhuis zo fors van lijn.

Net als Phoenix was,
Rees het uit eigen as,
Even wonderschoon,
Fris en licht van toon,
Staat het zo rein en klaar,
Ook wel vijfhonderd jaar.
Wie juicht er met ons mee?)
Wie juicht er mee?) bis

Hoogdravende tekst voor schoolkinderen.

De muziek ervan heb ik niet, maar de wijs kan ik me nog herinneren.

Vijfhonderd jaar heeft het niet gestaan en gemeentehuis is het maar 30 jaar, tot 1984, geweest. De gemeente had in 1977 immers het kasteel aangekocht. Dat werd na een grondige verbouwing op 4 oktober 1984 officieel geopend door de Commissaris van de Koningin de heer De Bruyne.

Het oude gemeentehuis werd gekocht door het "Waterschap IJsselland-Baakse beek" en dat nam het in december 1985 als kantoor in gebruik.

Hierna kende het nog verschillende andere gebruikers, tot het werd afgebroken.

Nu, 2003, staat, na de herinrichting van het Kerkplein, hier het gebouw "Het Gijgink" (genoemd naar de vroegere boerderij) waarin de VVV, het Woonklavier en het politiebureau zijn gevestigd.

Reina Wolsink.

Deze week een ei

Op de bonnenlijst van a.s. Donderdag komt een bon voor alle leeftijdsgroepen voor, die recht geeft op het kopen van een ei.

Deze eieren zullen op vele plaatsen niet aanstands voorradig zijn, aldus deelt de afd. voorlichting van het ministerie van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening ons mede, aangezien de bevoorrading van de handel in hoofdzaak in de eerste dagen van de volgende week zal geschieden en wel met koelhuisseieren, waarvan de prijs 2 cent hoger is dan die van verse eieren tengevolge van de kosten van opslag en extra bewerking.

Krantenbericht van 9 september 1948

Gezondheidszorg - slot

Op 24 April 1873 wordt door de Gemeente Raad een verordening vastgesteld op het vervoer aan lijders aan een besmettelijke ziekte, naar een ziekenhuis of naar hunne woning in de gemeente.

Deze ziet er als volgt uit;

Artikel 1

Onverminderd het bepaalde bij het 3^e, 4^e en 5^e lid van art.9 der wet van 4 December 1872, is het verboden lijders aan een besmettelijke ziekte naar een ziekenhuis te vervoeren anders dan met inachtneming van de voorschriften in de volgende artikelen vervat.

Artikel 2

Gevallen van dringende spoed uitgezonderd, is hij die het vervoer wil doen plaats hebben verplicht tijdig van het voornemen daartoe aan den Burgemeester kennis te geven.

Artikel 3

Voor het vervoer zal zoo mogelijk volgens aanwijzing van een geneeskundige gebezigd worden een overdekte draagbaar of een door de dragers opgehouden zeil, deken of dergelijk voorwerp, of met een kar aangevuld met hooi of stro met een of meer dekens of op eene andere wijze voldoende gedekt. Andere voertuigen, geen openbare vervoermiddelen zijnde mogen gebezigd worden alleen dan wanneer een geneeskundige schriftelijk verklaard dat dit vervoer zonder gevaar voor besmetting kan geschieden en volgens de door hem te geven aanwijzingen.

Artikel 4

Zij die vervoert hebben of daarin behulpzaam zijn geweest moeten hunne kleederen naar aanwijzing van den geneeskundige doen ontsmetten. Ontsmetting of vernietiging der gebezigde voorwerpen geschied overeenkomstig de aangehaalde wet.

Artikel 5

Overtreding van art.1 dezer verordening wordt voor zoover daartegen niet bij de wet of wettelijke verordening eener hogere macht is voorzien, gestraft met een boete van een tot tien gulden en gevangenis van een tot drie dagen te zamen of afzonderlijk.

Artikel 6

De verordening treed in werking op 1 Mei 1873.

Op 31 Juli 1877 wordt door de Raad besloten een toestel van de fa.Miedema en van Aalst aan te

schaffen waarmee drinkwater scheikundig onderzocht kon worden. De kosten bedragen f.32,-

Een aantal jaren is het dan rustig en zijn er geen besmettelijke ziekten, maar in de vergadering van 4 Mei 1891 leest de voorzitter een schrijven voor van de Heer Adjunct Inspecteur van het geneeskundig staatstoezicht voor Gelderland en Utrecht d.d. 1 Mei l.l. waarin deze mededeelt dat door hem de mazelen als epidemisch heerschende in deze gemeente zijn verklaard.

De voorzitter geeft in overweging om naar aanleiding hiervan de openbare lagere scholen alhier te doen sluiten.

De Raad der gemeente Ruurlo, overwegende dat op de school in het dorp van de 270 kinderen welke aldaar ter school gaan slechts 27 meer de school bezoeken.

Overwegende dat onder de leerlingen der school in de Winkelerhoek de mazelen zich ook beginnen te openbaren.

Overwegende dat het in het belang der volksgezondheid is, zoo spoedig mogelijk de epidemiën tegen te gaan.

Besluit

Behoudens goedkeuring, de beide scholen voor openbaar onderwijs in de gemeente Ruurlo te sluiten tot dat de mazelen epidemie zal zijn geweken.

B.en W. worden gemachtigd om, als de epidemisch verklaring wordt ingetrokken de beide scholen weer te openen.

Gelukkig duurde deze epidemie niet zo lang, want op 4 Juli wordt deze ingetrokken en konden de scholen weer worden geopend.

Nauw in verband met de ziekte Cholera stond natuurlijk ook de drinkwatervoorziening. Waren er oorspronkelijk alleen maar putten als drinkwatervoorziening, al in de eerste helft van de 19^e eeuw deden de pompen hun intrede. Heel vaak werd de put afgedekt en werd hierop een pomp geplaatst. Ook bij de in 1882 geopende school in de Winkelerhoek (thans De viersprong) stond een pomp. In de raadsvergadering van 5 Juli 1893 werd er over gesproken dat de pomp telkens gerepareerd moest worden, terwijl ook de watergift veel te wensen overliet.

Naar aanleiding hiervan stemt de Raad dan ook in met het voorstel om een Northon-pomp te doen slaan achter het schoolgebouw zodat ze minder gauw zal bevrozen. De kosten zullen f.70,- bedragen.

In de raadsvergadering van 20 Juli 1906 wordt door de voorzitter een schrijven vorgelezen van G.S. waarbij ingesloten een afdruk van een circulaire van de Minister van Binnenlandse zaken, betreffende afzondering en verpleging van lijdens aan Cholera.

Met uitnodiging om voor zooveel nodig, tijdige maatregelen te treffen.

De voorzitter deelt mede met de weduwe Dijkman – geboren Bouwmeester eene overeenkomst te hebben getroffen op de volgende voorwaarden, zijnde eene gratificatie van f.10,- een vergoeding bij eventueel gebruik van f.4,- daags, en vergoeding bij eventueel te verstrekken beddegoed. (noot redactie: mogen wij hieruit concluderen dat de gemeente van de diensten van de weduwe Dijkman-Bouwmeester gebruik maakte om aan huis cholera patiënten te verplegen?)

In Januari 1914 wordt in de raadsvergadering een brief van de Minister van Binnenlandse zaken besproken.

In deze brief wordt de Raad met nadruk verzocht een bedrag beschikbaar te stellen voor het Comité dat een onderzoek zal instellen naar, en een plan zal opstellen betreffende een centrale drinkwatervoorziening in Oostelijk Gelderland.

De voorzitter deelt mede, dat het dagelijks bestuur een onderhoud heeft gehad met twee heren van het voorlopig Comité die in overweging gaven f.25,- minstens beschikbaar te stellen ter bestrijding der voorlopige kosten, terwijl later een brief is ingekomen met het verzoek f.50,- te verlenen.

Aangezien bij weigering van het verzoek de gemeente voorgoed wordt uitgesloten van het plan terwijl bij inwilliging de gemeente tot niets definitiefs verbonden wordt, luidt het voorstel van B.en W. f25,- beschikbaar te stellen. Conform wordt besloten.

In de vergadering van April 1917 besluit de Gemeente Raad, na breedvoerige discussies om, voorlopig voor een tijd van 2 jaar, toe te treden tot een op te richten Provinciale keuringsdienst voor levensmiddelen.

Door het uitbreken van de 1^e wereldoorlog zijn verschillende zaken blijven liggen, zo ook de plannen voor een Centrale drinkwatervoorziening in Oostelijk Gelderland.

Maar in de Raadsvergadering van 19 Juni 1917 is een circulaire van het Provinciaal bestuur van Gelderland d.d.17 April 1917 met het verzoek mede te delen of de gemeente bereid is om mede te werken tot oprichting eener Naamloze Vennootschap betreffende deze aangelegenheid.

Na breedvoerige bespreking wordt besloten dat het gemeentebestuur de op 27 Juni a.s. te Doetinchem te houden vergadering van de Gemeentebesturen in de

Achterhoek zal bijwonen en het adres van Ged. Staten aan te houden tot een volgende vergadering.

In de vergadering van 30 Augustus d.a.v. zegt de voorzitter dat, na alles wat de heren er over gelezen en gehoord hebben zij wel allen voor aansluiting zijn.

Het lid Esselenbroek zou een besluit in negatieve zin zeer sterk afkeuren, ook met het oog op het wenschelijke waterleiding in verband met brand, terwijl ook de heer Hesselink voor aansluiting is.

Door de secretaris wordt mededeling gedaan van een schrijven van den Secretaris van de Gezondheids Commissie te Winterswijk, houdende opgaaf der gemeenten, die besloten tot niet aansluiting en daarnaast van die welke reeds tot aansluiting besloten of daartoe zullen overgaan. Hieruit bleek dat het merendeel voor aansluiting is. Daar geen der leden over dit onderwerp nog iets in het midden wenscht te brengen wordt het voorstel, om toe te treden zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Dan is het weer bijna vier jaar stil en wordt er niet over waterleiding gesproken, maar in de vergadering van 30 Mei 1921 gaat het weer over het al dan niet toetreden tot de waterleiding voor Oostelijk Gelderland. De voorzitter merkt op dat de leden die de bijeenkomst te Lochem bijwoonden hebben kunnen horen dat de financiële bezwaren gering zijn.

Wanneer na 30 jaren de zaak niet mocht renderen dan eerst zullen de gemeenten aangesproken worden in de kosten. Spreker acht het overbodig nog eens te wijzen op het nut eener drinkwaterleiding.

Dat ieder er niet van zal kunnen profiteren mag geen motief zijn om hen die het wel kunnen uit te sluiten. De heer Esselenbroek hoewel het nut van de waterleiding erkennende meent, dat het voor Ruurlo toch een beetje gevaarlijk is om mee te doen en somt verschillende bezwaren op.

Het dorp dat echter over het algemeen goed drinkwater heeft zal er alleen van profiteren terwijl juist het Broek, met minder goed drinkwater er niet van kan profiteren. De enige aanleiding voor hem, om voor de waterleiding te zijn, zou moeten zijn het grote profijt dat de brandweer er van zou hebben. De heer A.J. Rijkenbarg sluit zich volkomen aan bij den vorigen spreker en acht het hetzelfde of het Rijk of de Gemeente betaald. In deze streek is de waterleiding niet zo nodig en spreker is er onder deze omstandigheden, waar vooral bezuinigt moet worden, niet voor erop in te gaan. De heer Koster voelt er niets voor dat een hotel evenveel betaald als een werkmansgezin. De heer Paalder is van dezelfde opinie en zegt dat in plaatsen als Ruurlo en Lochem een ieder er van kan profiteren, 03.59 (11)

hier in Ruurlo juist zij die goed, niet die slecht water hebben. Financieel is er geen risico voor de gemeente, maar spreker wil het nageslacht ook niet voor de gevolgen laten dragen.

De heer W.J.Rijkenburg is in beginsel voor waterleiding doch voor hem is de vraag, kan ze voor Ruurlo bestaan. De kapitaalsverdeling vindt hij ook onbillijk terwijl de spreker tenslotte het tijdstip voor zo'n werk verkeerd acht. De voorzitter wijst er nog op dat Laren ook met algemene stemmen besloten heeft toe te treden. Wanneer men eerst eens wil afwachten, dan kan het wel gebeuren dat men later dubbel en dwars moet bijbetalen en er spijt van zou hebben. Na verdere discussies wordt met algemene stemmen besloten niet mee te doen.

Het resultaat van dit besluit was, dat toen de tweede helft van de twintiger jaren en het begin van de jaren dertig, de Achterhoek waterleiding kreeg en Ruurlo er buiten viel.

Aangezien er in de daarop volgende crisis jaren geen geld was en in Wereldoorlog II geen materiaal, duurde het tot na 1950 voordat er waterleiding in Ruurlo kwam.

Maar in 1955 was het dorp, nadat er een pompstation was gebouwd, voorzien van waterleiding.

Enkele jaren later kon ook het buitengebied met zijn relatief slechte drinkwater worden aangesloten.

.....
(Als huisschilder kwam ik vroeger aan de Scheiddijk bij de familie Brunekreeft, en daar werd ook het water nog uit de put gehaald, maar dat was perfect. Ze zetten er een fijn kopje koffie en thee! Wim Bl.)

Onze dank gaat uit naar de heer Kreeftenberg die dit hoofdstuk over de gezondheidszorg in Ruurlo, na langdurig zoekwerk in het archief van de Gemeente Ruurlo, heeft samen gesteld.

Plezier veur de mansleu dat alle jaor kump

Daor hei't arme laeven van de schoonmaak weer

In de hele wekke veur gen cent plezeer!
Pas bunk aoverende, pas good wakker, of
Neuze mond en ogen, zit mi'j al vol stof.

Poes ie neet, zo he'j neet!Psa,psa,psa! Foi psaa!
En dee vrouwleu lolt maor. Niks as "Troelala!"
Hoo ze nog kunt zingen,dat begriep ik neet
Ik zol aerder vleuken können, van verdreet.
't Is um dol te wodden in zo'n naregheid;

En op alle vraogen krig men kwelk bescheid!
Now kan'k weer gaon zeuken!
Alles aoverhoop!
Niks is op zien plaatse! Alles op de loop...

Wat steet daor van rommel middel in 't vertrek?
Grote kans dat eemes, arme of bene brek!
Spegels, schilderiejen, niks meer an de wand!
Vrouwe! Waor is mien piepe?
-Grut wat he'k 't land.-

End'lik, jao daor he'k ze! Ha'k now maor tebak!
Al maor weer an't zeuken, op mien doo gemak.
"Daot dat raam toch dale en de deure too"
"Zek noew veur de drommel!, waor is mienen schoo?"

Wat of toch 'n mense al neet massen mot!
Now ka'k dit neet vinden, dan is dat weer vot!
Wach, in de andre kamer lig een buul veur 't glas!
Klets! Met haozenveute, middel in 'n plas.

Honderdduzend bommen! Brrr, wat is dat kold!
En daor griep 'k in plaatse van tabak- nog zolt!-
Ha'k 't maor eweten!
Zee, dan gleuft maor grös, da'k was blieven liggen,
in mien warme nös.

Vrouwe! Vrouwe! Vrouwe! Veur den dit en dat!
Doot mie andre haozen, want ik bín kletsnat.
Maor, of ik al kriete as 'n mormeldier,
Of 'n mager varken; 't helpt mie toch geen zier.

Ha'k now énen klomp maor! Ha, daor lig der een!
Maor is ongelukkig, van't verkeerde been.
't Is dan toch ellendeg zoo a'k massen mot! Was ik
vriegezel nog, ik geng verechtig vot!

-Au!- Daor veul ik ok al liefzeerte in den boek; en ok
mangs al piene achter in den sloek.
'k Mot maor is an't vreuten in den haozenla; -Dee-
bint van Gaidine, disse bint van Va!

Dee bint weer van Teune, disse van Gatjan
Vort! An al den rommel he'k de waerlech van!
'k Wil neet langer zeuken al de hökke deur
ik gao mie op de köken, dreugen bie 't veur.
Maor - Hier kan'k neet zitten; -Daerne holt de smoel!
't Is hier toch een nare, en beroerde boel!

Telders, pötte en pannen staot der bie de vleet, maor
wi-j aeven zitten-dat kan um den duvel neet.Dan maor
naor de kachel in de kamer! Hoo?! Wat!! Is den now
ok al naor zien grootjen too?

't Is dan toch waorempel hier 'n aldermeugend spil.
Mo'k dan nog verklommern, midden in april?
Waor dan now gebleven? 'k Kan neet haar of hot; Was
't mien eigen grei neet, 'k sloog de boel kapot!

Wacht is- wat lig gunder baoven op 't kamnet?
Da's tabak! Gelukkig! Now bun'k half ered.
Ha'k 'n dreuge haoze en mien linkerschoo dan genk is
wat kuieren hier of daor naor too.

'k Gao teminsen drossen net zo gauw a'k kan: want,
wee kan hier waezen?
Geen fesoelijk man.
Maor grut jao, da's waor ok. 'k Heb nog niks ehad; 'k
loop hier al zo'n tiedlang zonder dreug of nat.

Vrouwe hei de koffie nog neet haoste klaar?
Kom, ik zal ze eiges zetten; Ha'k de smodde maor.
Hier 's de koffietromme, daor de sukkerein
Plof! Daor valt de köpkes!
Deksels! Kort en klein.

Dat kan ik neet helpen, zeuven glad kapot!
'k Heb der met den elboom, misschiens an estot.
'k Laot de boel stil liggen; Hu! Wat schelt mie dat!
Kiek- zó hef 't ezetten.
Ik wol dat 't nog zo zat!

'k Zal now maor 'n steutjen nao de delle gaon. As de
vrouwluu hier komt,
hef 't de katte daon.
Zee! Daor lig mien schoo now, in den assenpot; 't is
toch hier precies net,
Krek 'n varkenskot.

Wach, de pret begunt pas; net,jaowal,zo ..zo! Zeet mie
now zo'n stof is, van dat beddestro.
Veur de arme vleukes is 't 'n ongerief.
Now gao'k; want de meuge sprinkt ow lichte op 't lief.

Da jeg ondertussen spinkopnöste en stof van de richel
met 'n bessem of.
Krak;een roete an stukken, met eur langen schach!
Tinglingling! nóg ene, dat ha'k wal edach.

Jao, now staoi te kieken, as waleer Piet Snot; Grienen?
Jao dat helpt neet, ze bunt tóch kapot.
Hé toch. Domme kuken! Ezel! Zee'j dan neet, dat daor
veur ow veute de öllieflesse steet?

Kwak, kasmaaks daor lig ze. Griep toch, griep
gezwind! 't Is Jan Strooppot of ie glad verdummeld
bint.

Schep maor met den leppel alles op! Tao! Knap!
Daerne ie verdeent 't zolt neet in de pap!

Troelala! Zing op now! Hoo is 't? Wilt neet zo? Dan
moi is prebeern, van allee, alloo!
As de veugle smargens al zo vrog, en nog zo kroes,
hardop zit te fluiten, bint ze veur de poes.

't Mot neet altied gaon Da. Alles wat 't maor kan;
lankzaam, dat geet zeker;
daor ku'j vaste van op an.
't Huus krie'j jao vandage henumtrent neet klaar.
Mocht daor kans too waezen; dan zae'k raos ie maor!

Maor- of ik al praote, en fraoj helleg bun,
Ie denkt toch; De mansleu, wont ter maor bie in.
Want dat lacht en goegelt nog maor steudeg deur. 't
Liekt wal of mien moppren
Öllie is op 't veur.

Lao'k mie dan maor schikken, in dit naar gedoo. En
dan bun'k der wisse 't beste nog an too.
As dat helse stoeven aover is egaon, zal mien scheve
pruike, wel weer rech gaon staon.

En dan as de drommel, net zo gauw a'k kan, maor hen
aerpel potten. Dan zee'k nargens van.
Later as de pröttel weer terechte steet,
Kiek, dan he'k der schik van!
Maor, dat zeg ik neet!

Uut 't schrift van G.J.Lindenschot 1916
Met dank aan de familie H.J.Lindenschot
"Schuppert") veur 't lenen.

Het is een gedicht van meester Postel uit Laren uit het
boekje "Negen leppels kruudmoes"
**Postel schreef onder de naam F.D.H.Postmeter
(W.Blumers)**

LOFZANG OP RUURLO, OUD GEDICHT

Wilt ge “t stadsgewoel ontwijken
in een stil en vredig oord,
als een vogel nederstrijken
onbezorgd en ongestoord;
Wenscht gij koelte, rust en vrijheid,
kernegezonde atmosfeer,
dennengeur en vooglen blijheid...?
daal in ‘t dorpje Ruurlo neer.

In het schaduwrijk der boomen
van het ongerepte woud
kunt ge in uw hangmat droomen
van het statig slot, heel oud;
Niets zal daar uw ruste storen
den ondoordringbaren bladerdos
kan geen zonneschicht doorboren
en geen lichtsprank treft het mos.
Of gij dwaalt op koeler dagen
langs het machtig dennenheer
eeuwig groen; geen wintervlagen
rukken ‘t stemmig naaldkleed neer.
Plotseling-doet de natuur aan toveren-?
Reuzenwakels*) hoog en dicht
kwamen het pijngebied veroveren...
een Australisch boschgezicht !

Of gij doolt langs verre heiden,
slechts een toren in ‘t verschiet,
of gij rust in malsche weiden
aan den rijk bebloemden vliet.
Vreemdeling leef uw zomerdagen
in ons dorpje, vrij van zorg;
nimmer zult gij u beklagen;
‘t Geldersch landschap staat u borg.

*) Jeneverbesstruik.

Uit Geïllustreerde Gids van Ruurlo van 1909
uitg. Ruurlo’s Belang, later de VVV.

Hoe zou zo’n gedicht klinken in het taalgebruik van nu ?
Martin Kok

IN MEMORIAM

Op 22 september j.l. is op 83 jarige leeftijd een van
onze oudste leden de heer

G.H. Kreeftenberg

overleden.

We hebben hem leren kennen als een zeer betrokken
lid van onze vereniging en vele stukken in onze
Kroezeboom waren van zijn hand.

Hiervoor heeft hij veel onderzoek verricht en vaak was
hij dan ook te vinden in de bibliotheek, het
gemeentearchief in het kasteel en in Doetinchem.

Er liggen nog artikelen van hem bij de redactie.

We zijn hem veel dank verschuldigd.

Zijn vrouw Dien, de kinderen en kleinkinderen
wensen we veel sterkte om dit verlies te verwerken.

Het bestuur.

Fotorubriek

De foto's die vorige keer geplaatst waren bleken wel erg klein. Vandaar dat we ze nu nog een keer plaatsen, maar dan in een wat groter formaat.

Klassenfoto van de Kerst
Zwartschool uit vermoedelijk
1890

Klassenfoto van de Kerst
Zwartschool uit vermoedelijk
1920

Historische vereniging Old Reurle :

Bestuur :	
Voorzitter:	M.G. Kok, Barchemseweg 67, 7261 DB Ruurlo, Telefoon 0573-453090.
Secretaris:	L.W. Besselink, Noorderweme 6, 7261 PX Ruurlo, Telefoon 0573-452376, Email: leowbesselink@hetnet.nl
Penningmeester:	A. Flierman, Vrochterdijk 16, 7244 PN Barchem, Telefoon 0573-451921
Bankrekening :	Rabo-Berkelland, Ruurlo, Rekeningnummer 3567.22.996 t.n.v. Historische Vereniging Old Reurle.
Bestuursleden:	mw. R. Greupink-Wolsink, Hessenweg 4, 7261 AP Ruurlo, Telefoon 0573-452477. A.J. Kettelerij, Borculoseweg 62, 7261 BL Ruurlo, Telefoon 0573-452204. mw. I.H. Brinkhuis-Baltus, B.v. T. v. Serooskerkenweg 7, 7261 CT Ruurlo Telefoon 0573-453376. J.H. Bakker, Morsdijk 1, 7261 RX Ruurlo, Telefoon 0573-491293.
Commissies:	
Organisatie jaarprogramma:	mw. R. Greupink-Wolsink mw. I.H. Brinkhuis-Baltus.
Beheerder van het Archief en foto's van Ruurlo :	G.J. Kleyn Winkel, Dwarsdijk 10 7025 CR Halle Telefoon 0573-461248 A.J. Kettelerij
Genealogie en foto's van Ruurlo :	F. Toevank, Gerrit Sprokkereefstraat 2, 7261 GM Ruurlo Telefoon 0573-451390
Landbouwwerktuigen:	mw. R. Greupink-Wolsink A. Flierman G.J. Kleyn Winkel J. Oonk , Juttepad 6, 7021NP Zelhem, Telefoon 0314-625316
Archeologische werkgroep Coördinator:	J.H. Bakker
Project Geschilderd Old Reurle:	J.H. Bakker.
Verspreiding van tijdschrift "Onder d'n Kroezeboom" :	mw. R. Greupink-Wolsink
Redactie Kroezeboom:	
Eindredacteur :	J.H. Tornij; Watersnipstraat 2, 7132 DG Lichtenvoorde Telefoon 0544-379691
Redactieleden:	W.J. Bluemers, Schoolstraat 1, 7261 GH Ruurlo Telefoon 0573-452062. H. Post, 't Heering 13, 7261 VK Ruurlo, telefoon 0573-451264
Internetsite :	www.oldreurle.nl

Registratie bij Kamer van Koophandel te Arnhem onder inschrijfnummer 40103401

Het kwartaalblad "Onder d'n Kroezeboom" is ingeschreven onder nummer ISSN 0929-919X